

**RAPID DIAGNOSIS FOR DETECTION OF CHOLERA TOXIN GENE BY USING DIGOXIGENIN
LABELED OLIGONUCLEOTIDE PROBE IN FROZEN SHRIMP SAMPLES**

PIPOP MAUNGSIRI
✓

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF SCIENCE
(PUBLIC HEALTH)**

**With compliments
of**
ศาสตราจารย์ ดร. สนิท

**IN
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
1997**

TH
P6659
1997

ชื่อวิทยานิพนธ์ การวินิจฉัยอย่างรวดเร็วสำหรับการตรวจหาพันธุกรรมที่กำหนดการสร้าง cholera toxin โดยใช้ตัวตรวจสอบติดฉลากด้วย digoxigenin ในกึ่งแข็งแข็ง

ผู้วิจัย พิชพ เมืองศิริ

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (สาธารณสุขศาสตร์)
สาขาวิชาเอกโรคติดต่อ

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

อรษา สุตธีรกุล Ph.D. (Medical Science)

คล้ายอัปสร พงษ์รพีพร Ph.D. (Biochemistry)

กานดา วัฒนภาส M.D., M.Sc. in Hygiene

แอลัม จันทร์ศรี B.Sc. (Med. Tech.)

วันที่สำเร็จการศึกษา 29 เมษายน พ.ศ. 2540

บทคัดย่อ

การศึกษานี้เป็นการพัฒนาการใช้ดีเอ็นเอตรวจสอบ(Oligonucleotide probe) ที่จำเพาะต่อยีน *ctxA* ซึ่งกำหนดการสร้าง cholera toxin (CT) ในเชื้อ *V. cholerae* O1 และ *V. cholerae* O139 ดีเอ็นเอตรวจสอบที่ได้ติดฉลากด้วย Digoxigenin และใช้เทคนิคไฮบริดเซชันแบบดอตบล็อต(dot blot hybridization) และเทคนิคไฮบริดเซชันแบบโคโลนี(colony hybridization) ในการตรวจหาเชื้อดังกล่าว จากการศึกษาความไวของดีเอ็นเอตรวจสอบพบว่าให้ผลบวกกับปริมาณดีเอ็นเอต่ำสุด 1 นาโนกรัมหรือ 1 ไมโครกรัมต่อมิลลิลิตรและ 10^6 colony forming unit (CFU) ต่อ มิลลิลิตร ของเชื้อสายพันธุ์อ้างอิง *V. cholerae* O1 AQ 1034 (CT⁺) ส่วนความจำเพาะของดีเอ็นเอตรวจสอบได้ทำการทดสอบกับโคโลนีของ *V. cholerae* O1, O139, วับริโอเชื้อสายอื่นๆและเอนเทอริคแบคทีเรียด้วยวิธีไฮบริดเซชันแบบโคโลนีพบว่า *V. cholerae* O1 จำนวน 101 สายพันธุ์และ *V. cholerae*

0139 จำนวน 48 สายพันธุ์ที่แยกได้จากผู้ป่วย ให้ผลบวก ในขณะที่ไวรัสเชื้อสายอื่นๆและเอน-
 เทอริคแบคทีเรีย จำนวน 240 สายพันธุ์ ให้ผลลบ เมื่อนำดีเอ็นเอตรวจสอบนี้ไปตรวจวิเคราะห์
 ตัวอย่างกุ้งแช่แข็งจำนวน 111 ตัวอย่างจากโรงงานอาหารทะเลแช่แข็ง จังหวัดสมุทรสาคร
 ระหว่างเดือน พฤษภาคม 2538 ถึงเดือน กรกฎาคม 2539 โดยที่ดีเอ็นเอจากแบคทีเรียในตัว
 อย่างกุ้งแช่แข็งนั้นสกัดมาจากการเพาะในอาหารเลี้ยงเชื้อ alkaline peptone water
 (APW) กับ 0.5% NaCl พบว่าดีเอ็นเอจากตัวอย่างเหล่านี้ให้ผลลบกับดีเอ็นเอตรวจสอบนี้ และ
 เมื่อใช้วิธีทางจุลชีววิทยากับตัวอย่างเหล่านี้ก็ไม่พบเชื้อ *V. cholerae* O1 เลยเช่นกัน เชื้อที่
 พบจากตัวอย่างกุ้งแช่แข็งได้แก่ เชื้อกลุ่มไวรัสและเอนเทอริคแบคทีเรียร้อยละ 62.2 และพบ
 เชื้อ *V. parahaemolyticus* มากที่สุดร้อยละ 39.6 รองลงมาพบเชื้อ *V. cholerae* non
 O1 ร้อยละ 14.4 และ *A. hydrophila* ร้อยละ 11.7 แบคทีเรียที่แยกได้จากตัวอย่างกุ้งแช่
 แข็งทั้งหมดจำนวน 368 สายพันธุ์ ให้ผลลบกับดีเอ็นเอตรวจสอบที่จำเพาะต่อยีน *ctxA* ทั้งหมด
 จากการศึกษาดังกล่าวพบว่า เทคนิคนี้เป็นวิธีที่ไววิเคราะห์หาเชื้อ *V. cholerae* O1 ที่สร้าง
 สารพิษ CT ในตัวอย่างอาหารกุ้งแช่แข็งได้โดยตรงและรวดเร็ว

rapid detection of toxigenic *V. cholerae* in 111 frozen shrimp samples. All DNA samples gave negative results for *ctxA* by dot blot hybridization assay, and *V. cholerae* O1 organisms were also not detected in all samples with the microbiological method. In addition, the enteropathogens were isolated from 69 (62.2%) of 111 frozen shrimp samples. *V. parahaemolyticus* were detected in the highest frequency (39.6%), followed by *V. cholerae* non O1 (14.4%), and *Aeromonas hydrophila* (11.7%). All 368 strains of enteropathogens isolated in frozen shrimp samples were negative for *ctxA*. However, the dot blot hybridization method with digoxigenin labeled 23-base *ctxA* oligonucleotide probe was successfully developed for rapid detection of toxigenic *V. cholerae* O1 from frozen shrimp samples.